

Aan de leden van Provinciale Staten van Noord-Holland

Datum ingekomen vragen : 23 juni 2021

Datum GS-besluit : 21 september 2021

Vragen nr. 72

Vragen van **dh. M.T. Cardol** (GroenLinks) over Gevolgen van uitspraak rechtbank Noord-Nederland voor bollenteelt in Noord-Holland en de effecten daarvan op gezondheid en natuur

De voorzitter van Provinciale Staten van Noord-Holland deelt u overeenkomstig het bepaalde in artikel 45 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten mede, dat op 23 juni 2021 door het lid van Provinciale Staten, **dh. M.T. Cardol** (GroenLinks), de volgende vragen bij Gedeputeerde Staten zijn ingekomen.

INLEIDING VRAGEN

In een zaak van Milieudefensie Westerveld tegen de provincie Drenthe heeft de rechtbank Noord-Nederland op 18 juni j.l. uitgesproken dat de provincie grondiger onderzoek moet doen naar de effecten van lelieteelt in de nabijheid van Natura 2000-gebieden. Bollenteelt gaat vaak gepaard met grondwateronttrekking, drainage, beregening en gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen. Recent is onderzoek gedaan door bezorgde burgers aangesloten bij 'Metten=Weten' in samenwerking met wetenschappelijke instellingen naar de impact van met name de lelieteelt op de gezondheid van burgers en boeren en de impact op natuurgebieden. Daarbij is o.a. gebleken dat tot diep in natuurgebieden – tot zeker 500 meter van de bollenpercelen - forse hoeveelheden gewasbeschermingsmiddelen worden aangetroffen. Het beroep van de telers op de CTGB-beoordeling van betreffende middelen werd door de rechtbank als onvoldoende beoordeeld.

De rechtbank heeft nu bepaald dat voor de bollenteelt in de nabijheid van Natura 2000-gebieden in veel gevallen vergunningen nodig zijn op grond van de Wet natuurbescherming. De rechtbank oordeelt dat de provincie Drenthe onvoldoende vooronderzoek heeft laten doen naar de gevolgen van de lelieteelt in de nabijheid van het Holtingerveld – betreft de specifieke casus waarvoor de procedure door Milieudefensie was aangespannen - met name voor het grondwatergebruik en het middelengebruik.

Vermoedelijk heeft de rechterlijke uitspraak ook gevolgen voor de bollenteelt elders in het land. Noord-Holland is bij uitstek een provincie waar veel bloembollen worden geteeld. Deels gebeurt dit in de nabijheid van Natura 2000-gebieden, zoals in de binnenduinrand. De uitspraak van de rechtbank Noord-Nederland roept de vraag op of de Provincie Noord-Holland voldoende onderzoek laat doen naar de gevolgen van de bollenteelt voor de natuur in onze provincie en de mogelijke vergunningplicht voor bollentelers in deze gebieden.

'Metten=Weten' heeft inmiddels in samenwerking met andere organisaties een meldpunt ingericht waar burgers overlast door pesticiden kunnen melden. Dit meldpunt is niet gericht tegen de boeren, maar gericht op de overheid die overlast en schade aan natuur en gezondheid zou moeten

voorkomen.

INLEIDING ANTWOORDEN

De vragen van GL (72-2021) en de vragen van PvdD (73-2021) hebben dezelfde aanleiding, namelijk de rechterlijke uitspraak uit Drenthe en worden om die reden gelijktijdig beantwoord. De inleiding bij de antwoorden op zowel vragen 72-2021 als 73-2021 is gelijk.

De vragen betreffen één zaak in Drenthe waarover in hoger beroep nog geen uitspraken zijn gedaan. Om die reden is het op dit moment onmogelijk om gevolgen exact in beeld te brengen. Desalniettemin zullen we graag de gestelde vragen beantwoorden en lichten we daarmee toe hoe we binnen onze bevoegdheden en verantwoordelijkheden deze zaak nauwlettend blijven volgen.

In deze vragen speelt zowel de wet- en regelgeving op het gebied van milieu als van natuur. De wet- en regelgeving over milieu is over het algemeen geregeld op nationaal en internationaal niveau en ontstijgt het domein van de provincie. De wet- en regelgeving over de bescherming van de natuur in specifieke gebieden valt grotendeels binnen het domein van de provincie, via de Natura 2000-kaders zoals vastgelegd in de Wet natuurbescherming.

Relevante regels voor de opslag en toepassing en het voorkomen van afstroming van gewasbeschermingsmiddelen komen voort uit de volgende regelingen:

- 1) De Europese Commissie heeft in de Verordening Gewasbescherming regels en criteria vastgelegd voor zowel gewasbeschermingsmiddelen als de werkzame stoffen daarin.
- 2) Gebruiksvoorschriften zijn gekoppeld aan de toelating van gewasbeschermingsmiddelen zoals bepaald door het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden ([Ctgb](#)) en vastgelegd in de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden. De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) ziet hierop toe.
- 3) Regels vanuit emissiebeperking zoals opgenomen in het Activiteitenbesluit. De waterschappen zorgen voor toezicht en handhaving van lozingen/emissie naar oppervlaktewater en de Omgevingsdiensten doen dit richting de lucht en bodem.

De bescherming van de waarden in de Natura 2000-gebieden wordt uitgewerkt in de beheerplannen en indien het nieuwe activiteiten betreft in aparte vergunningverleningstrajecten. Zowel de activiteiten die zijn opgenomen in de beheerplannen als ook de nieuwe activiteiten worden getoetst op hun effect op de doelstellingen. Alleen indien de doelen niet in het geding komen zijn activiteiten opgenomen of vergund, zo nodig met extra eisen. In de beheerplannen is ervan uitgegaan dat het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in de omgeving van de gebieden onderdeel is van het bestaand gebruik, en voldoet aan de gestelde eisen.

Naast het handhaven van de bestaande wet- en regelgeving zijn er bovenwettelijke maatregelen opgenomen in beleid. Onze inzet beoogt te stimuleren om het gebruik en de uitstoot van gewasbeschermingsmiddelen te verminderen. Dit doen wij samen met Rijk, provincies en waterschappen en de landbouwsector. Daarbij stimuleren we innovaties in de ontwikkeling van meer weerbare gewassen, teeltsystemen, smart farming en agrarisch bodemgebruik. Dit doen wij onder andere via de [Greenports](#), de uitvoering van de [voedselvisie](#) en samenwerking met partners. Een voorbeeld is het project [Next Level Sierteelt](#) van de Amsterdam Green Campus. Dit project hebben wij landelijk geagendeerd via de transitietafel Gezonde Planten van Greenports Nederland en is gericht op het via nieuwe verdelingstechnieken weerbaarder maken van sierteelt gewassen.

En als één van de initiatiefnemers van het [Landbouwportaal](#) stimuleren wij investeringen in coaching en maatregelen om bodemkwaliteit, waterkwaliteit en biodiversiteit te versterken. In het Landelijk milieuoverleg bloembollen werken de sector en de waterschappen onder andere samen aan de verduurzaming van de bollenteelt. Een doelstelling is om het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen af te bouwen.

VRAGEN INCLUSIEF BEANTWOORDING GEDEPUTEERDE STATEN

Vraag 1:

Is het College van GS op de hoogte van de genoemde uitspraak van de rechtbank Noord-Nederland?

Antwoord 1:

Ja, wij zijn van deze uitspraak op de hoogte.

Vraag 2:

In welke mate laat de Provincie Noord-Holland onderzoek doen naar de gevolgen van de bollenteelt voor de natuurgebieden, met name Natura 2000-gebieden in Noord-Holland?

Antwoord 2:

De verspreiding van gewasbeschermingsmiddelen wordt goed gemonitord, middels het Landelijk Meetnet Gewasbeschermingsmiddelen en via de waterkwaliteitsmonitoring voor de Kaderrichtlijn water. Als de uitspraken in Drenthe daar aanleiding toe geven zullen we nagaan welk onderzoek in Noord-Holland naast de monitoring een relevante bijdrage kan leveren. Indien dat het geval is zullen we dat met deskundige en betrokken partijen bespreken. Op dit moment loopt naast de bestaande monitoring geen ander onderzoek naar gewasbeschermingsmiddelen in natuurgebieden in onze opdracht.

Vraag 3:

Deelt u onze zorg dat ook in Noord-Holland sprake kan zijn van aanzienlijke gevolgen van de bollenteelt voor de kwaliteit van lucht, water en natuur? Denk daarbij specifiek aan grondwateronttrekking, drainage, uitspoeling van meststoffen, drift en neerslag van bestrijdingsmiddelen tot diep in Natura 2000-gebied, niet alleen van separate bedrijven of percelen, maar ook cumulatief.

Antwoord 3:

Net als andere activiteiten heeft de bollenteelt impact op de omgeving. Wij hebben geen aanwijzingen dat er diep in onze Natura 2000-gebieden significante effecten te verwachten zijn van

de bollenteelt. De Natura 2000-gebieden in de duinen kennen een hoger grondwaterpeil dan de duinzoom en de bollenconcentratiegebieden. Dit voorkomt dat er sprake kan zijn van aanvoer van stoffen naar het duin toe. Ten aanzien van de uitstoot van gewasbeschermingsmiddelen via de lucht gelden toepassingsvoorschriften zoals het gebruik van technieken die minder uitstoot veroorzaken en verbod op spuiten bij hoge windsnelheden. Inzichten die voortvloeien uit bestaande onderzoeks- en monitoringsystemen worden verwerkt in de wet- en regelgeving van het Rijk en van de Europese Unie.

Vraag 4:

Kunt u aangeven wat de gevolgen van de uitspraak van de rechtbank Noord-Nederland kunnen zijn voor de bollenteelt in Noord-Holland? Wilt u dit specificeren voor de bollenteelt in de nabijheid van Natura 2000-gebieden zoals in de binnenduinrand?

Antwoord 4:

We kunnen dit nu nog niet aangeven, omdat de procedure nog niet is afgerond. We zullen deze rechtsgang uiteraard wel volgen, samen met (juridisch) deskundigen van onder meer de Omgevingsdienst Noord-Holland-Noord.

Vraag 5:

Voorziet u dat ook in Noord-Holland een vergunningplicht kan ontstaan voor bollenteelt in de nabijheid van Natura 2000-gebieden?

Antwoord 5:

Daar kunnen we nu nog geen uitspraak over doen. Zie ons antwoord op vraag 4.

Vraag 6:

Voorziet het College dat de effecten van bollenteelt voor de natuur zodanig kunnen blijken te zijn dat een algeheel verbod van de teelt, dan wel het gebruik van bepaalde technieken en middelen door de rechter kan worden verboden?

Antwoord 6:

Een algeheel verbod op bollenteelt lijkt ons niet waarschijnlijk. Het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in deze teelt wordt gereguleerd door het rijk en het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden. Het is geen provinciale bevoegdheid om hier andere eisen aan te stellen.

Vraag 7:

Is het College van plan om maatregelen te nemen om te voorkomen dat Noord-Holland met vergelijkbare rechtszaken te maken krijgt als in Noord-Nederland?

Antwoord 7:

We zullen de zaak in Drenthe nauwlettend volgen en bij relevante ontwikkelen het gesprek aan gaan met deskundige partijen om te bepalen of en welke maatregelen in dat geval nodig zouden zijn.

Vraag 8:

Is het College bereid om de negatieve effecten van de bollenteelt op Natura 2000-gebieden en op de gezondheid van mensen in en om de teeltgebieden verder te (laten) onderzoeken en op grond van de resultaten maatregelen te nemen?

Antwoord 8:

Dergelijk onderzoek zou onderdeel kunnen zijn van het toelatingsbeleid voor gewasbeschermingsmiddelen dat regelmatig door het Rijk wordt herijkt en zonodig aangescherpt. De provincie heeft hierin geen taak of bevoegdheid. Onderzoek op provinciale schaal alleen is dan ook onvoldoende grond om landelijke en Europese wet- en regelgeving omtrent het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen aan te laten passen.

Vraag 9:

Is het College bereid om in navolging van de groep 'Metten=Weten' de zorgen van burgers serieus te nemen en daartoe een meldpunt in te (laten) richten om de gevolgen van met name het gebruik van bestrijdingsmiddelen beter in kaart te brengen?

Antwoord 9:

Wij nemen eventuele zorgen van onze inwoners serieus. Voor vragen of zorgen over de invloed van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op de gezondheid kunnen omwonenden terecht bij de lokale GGD. Voor vragen over het toezicht op het juiste gebruik van gewasbeschermingsmiddelen of vermoeden van onjuist gebruik van gewasbeschermingsmiddelen kan contact worden opgenomen met de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) of met de omgevingsdiensten en waterschap.